

سیاست و حقوق

فهرست‌های چپ و راست خبرگان ...

۴

راهکارهای کاهش جمعیت زندانیان

۵

سیاست بین الملل

دنیای آشفته و بی قانون

۶

درگیری ارتش و پلیس عراق با المهدی

۷

سیاست بین الملل

بحران جانشینی در کوبای پس از کاسترو

۸

۱۶۲ هزار سوال در گفت‌وگو با پوتین

۹

افکار

بحران ترازیک روشنفکری ایران ...

۱۰

وابستگی متقابل میان ایران و عراق

گروه سیاسی ، محمدرضا سرداری : روابط ایران و عراق روابطی غیرعادی را پشت سر گذاشته که به‌رغم علایق مشترک دو کشور هیچگاه زمینه برای ارتقای روابط سیاسی فراهم نشده است. علت این موضوع شاید بیشتر به شرایط عراق و سابقه جنگ میان طرفین بازگردد.
گرچه از زمان تاسیس عراق به عنوان یک کشور مستقل شاید روابط حسنه میان دو کشور به ۱۰ سال نیز نرسید و همواره سردی در روابط این دو کشور سایه افکنده بود.

■ **سابقه روابط میان ایران و عراق پیش از انقلاب**
پیش از انقلاب رابطه ایران و عراق را به دو بخش می توان تقسیم کرد. بخش نخست به مقطع پیش از کودتا در عراق بازمی گردد. در این مقطع که عراق تحت نفوذ انگلیس قرار دارد، روابط ایران و عراق نیز تابع روابط آن کشور با انگلیس است. بنابراین در مقطعی که روابط ایران با انگلیس رابطه‌ای خصمانه بوده است نظیر مقطعی از دوران حکومت رضاخان و نهضت ملی شدن صنعت نفت ، رابطه ایران و عراق نیز تحت تاثیر این مناسبات قرار داشته است. در همین دو مقطع است که ما شاهد حوادث تجزیه طلبان در خوزستان هستیم اما در مقطع پس از کودتای ۲۸ مرداد تا کودتای چپ در عراق روابط ایران و عراق برای مدت کوتاهی در چارچوب پیمان بغداد رو به توسعه گذاشت اما با کودتای چپ این روابط بار دیگر به خصومت گرایید.

در واقع با روی کار آمدن چپ در عراق روابط ایران و عراق تحت الشعاع دو عنصر ایدئولوژی و اختلافات ارضی قرار گرفت. این روابط خصمانه تا سال ۱۹۷۵ – قرارداده الجزایر – که با افزایش قدرت سیاسی و نظامی ایران در منطقه موازنه قدرت به سود ایران تغییر یافت– این موازنه

به تحمیل قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر به عراق انجامید. روابط ایران و عراق از سال‌های ۱۹۷۵ تا ۱۹۷۸ که به انقلاب اسلامی در ایران انجامید تحت الشعاع برتری ایران یک رابطه دوستانه تصنعی بود، اما شرایط ناپایدار با انقلاب در ایران رژیم عراق را که مترصد چنین فرصتی بود به طمع تجاوز با ایران انداخت.

■ **روابط ایران و عراق پس از انقلاب تا سقوط صدام حسین**

پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران روابط حسنه تصنعی ایران و عراق در هم شکست و گرچه ماهیت انقلاب رابطه دوستانه تصنعی بود، اما شرایط ناپایدار با انقلاب در ایران رژیم عراق را که مترصد چنین فرصتی بود به طمع تجاوز با ایران انداخت.
پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران روابط حسنه تصنعی ایران و عراق در هم شکست و گرچه ماهیت انقلاب رابطه دوستانه تصنعی بود، اما شرایط ناپایدار با انقلاب در ایران رژیم عراق را که مترصد چنین فرصتی بود به طمع تجاوز با ایران انداخت.
پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران روابط حسنه تصنعی ایران و عراق در هم شکست و گرچه ماهیت انقلاب رابطه دوستانه تصنعی بود، اما شرایط ناپایدار با انقلاب در ایران رژیم عراق را که مترصد چنین فرصتی بود به طمع تجاوز با ایران انداخت.

■ **روابط اس سقوط صدام تا تثبیت دولت فراگیر در عراق**

فروپاشی دولت صدام حسین در اثر حمله آمریکا و متحدانش به عراق گرچه ابتدا برای ایران نگرانی‌هایی در پی داشت اما روی کار آمدن دوستان ایران در عراق و موفقیت شیعیان طرفدار ایران پیامد‌های خوشی برای ایران داشت.
روابط ایران و عراق در مقطع اخیر تحت تاثیر دو عامل

قرار داشت. عامل نخست آمریکا بود که به عنوان فاتح عراق اختیارات و نفوذ گسترده‌ای در این کشور در اختیار داشت. این نفوذ خود یک عامل بازدارنده برای نزدیکی ایران به عراق به شمار می رفت. همین عامل باعث شد تا گرچه در ترکیب حکومت موقت عراق افراد نزدیک به ایران بسیار یافت می شدند و ابراهیم جعفری نخست‌وزیر موقت عراق فردی بسیار نزدیک به ایران بود اما نفوذ آمریکا این اجازه را ندهد تا ایران بتواند روابط خود را با عراق پیش از آنچه که هست ارتقا دهد. در این مقطع مقامات عراقی از جمله جلال طالبانی رئیس جمهور موقت و ابراهیم جعفری نخست وزیر موقت عراق به ایران سفر کردند و سفر این مقامات کمک بزرگی به افزایش سطح روابط دو کشور کرد. اما با همه این نزدیکی‌ها فعالیت تروریست‌ها در عراق یک عامل منفی در روابط ایران و عراق در این مقطع به شمار می رفت. با اینکه تروریست‌های عراقی عمدتاً از وابستگان به گروه القاعده و سنی‌های افراطی هستند اما ایران همواره به حمایت از تروریست‌ها در عراق متمهم می شد. این اتهامات مانع بزرگی برای نزدیکی میان دو کشور ایجاد می کرد تا اینکه بالاخره با برگزاری انتخابات در عراق قانون اساسی و پارلمان این کشور تصویب و تاسیس شد و عراق با انتخاب نخست‌وزیری جدید، به یک ثبات نسبی دست یافت.

■ **روابط ایران و عراق در عصر ثبات عراق**

روابط ایران و عراق در صورت سفر محمود احمدی‌نژاد به عراق وارد مرحله نوینی خواهد شد. این مرحله رابطه ایران و عراق را می توان با دوره‌ای از روابط ایران و عراق در

امروز در تهران آغاز می شود

نهمین اجلاس وزرای خارجه همسایه عراق

گروه سیاسی : نهمین اجلاس وزرای خارجه کشورهای همسایه عراق امروز در تهران آغاز به کار خواهد کرد. بررسی مشکلات عراق و تحولات اخیر فلسطین نژاد است از مهمترین محورهای مورد مذاکره مابین وزرای خارجه کشورهای شرکت‌کننده در این اجلاس باشد.
اما نقش همجواری ایران و عراق یکی از مهمترین مسائل مطرح در این اجلاس خواهد بود. وزرای خارجه کشورهای ایران، سوریه، عربستان سعودی، کویت، بحرین، اردن، ترکیه، عراق و همچنین مصر از جمله اعضای شرکت‌کننده در نهمین اجلاس وزرای خارجه کشورهای همسایه عراق هستند.
به همین دلیل از روز گذشته نمایندگان کشورهای شرکت‌کننده از جمله اشرف قاضی نماینده ویژه دبیرکل سازمان ملل متحد در امور عراق، هوشیار زیباری وزیر خارجه عراق و عبدالله گل وزیر خارجه ترکیه به تهران شدند. اشرف قاضی نماینده ویژه دبیرکل سازمان ملل متحد در امور عراق روز گذشته در این زمینه در گفت‌وگو با خبرنگاران با اشاره به نشست وزرای خارجه کشورهای همسایه عراق در تهران اظهار داشت : در این نشست تحولات و مسائل مربوط به عراق مورد بررسی قرار می گیرد. به گفته وی بررسی مشکلات کشورهای اسلامی از جمله تحولات اخیر فلسطین از محورهای مورد بحث در نشست مذکور خواهد بود.
به گزارش ایرنا اشرف قاضی با اشاره به همجواری ایران و عراق و نقش مهم و مثبت ایران در ثبات و امنیت عراق گفت که میانجیگری‌های ایران برای تحقق آرامش در عراق تاثیر بسیاری داشته است. در همین حال هوشیار زیباری وزیر خارجه عراق نیز دیروز از راه استانبول عزام تهران شد.
وزیر امور خارجه عراق در بدو ورود به تهران اظهار داشت : ما در اجلاس وزرایمن امور خارجه کشورهای همسایه عراق از این کشورها خواهیم خواست که به ما کمک کنند. هوشیار محمود زیباری که مورد استقبال منوچهر منکی وزیر خارجه ایران و محمد شیخ سفیر عراق در تهران قرار گرفت در پاسخ به سئوالی مبنی بر اینکه چه ارزیابی‌ای از نقش ایران در ایجاد ثبات در عراق دارد، گفت : ایران میزبان این کنفرانس خواهد بود که در آن مسئله ثبات عراق نیز مطرح خواهد شد و بنابراین معتقدیم ایران به واسطه این میزبانی مسئولیت بیشتری را نیز بر دوش خواهد داشت. منوچهر منکی وزیر امور خارجه ایران نیز با بیان اینکه این اجلاس یک سال پس از نسنستی برگزار می‌شود که وزرایمن امور خارجه کشورهای همسایه عراق در استانبول داشته‌اند، آن را فرصتی برای حرکت و همکاری جمعی کشورهای همسایه عراق برای کمک به ملت و دولت عراق دانست و اظهار داشت که در این کنفرانس موضوعات مختلفی در این زمینه مطرح می شود. وزیر امور خارجه همچنین زمان برگزاری این اجلاس را منطبق با شرایط جدید خواند که در آن روند دولت‌سازی و تشکیل دولت دائمی پس از انتخاب مجلس ملی در عراق کامل شده است. وی در بخش دیگری از اظهاراتش برگزاری این کنفرانس را کمکی برای نهادهای عراقی و آحاد ملت عراق توصیف کرد.
وزیر امور خارجه همچنین خبر داد که سختران افتتاحیه این کنفرانس محمود احمدی‌نژاد رئیس جمهوری خواهد بود و پس از بیان نقطه‌نظرهای طرف‌های شرکت‌کننده در این اجلاس بیانیه تهران منطبق با نظرات شرکت‌کنندگان تنظیم و صادر خواهد شد. وی همچنین گفت که در کنفرانس همسایگان عراق در تهران تلاش خواهد شد تا موضوع تروریسم در عراق نیز مورد بررسی قرار گیرد و افزود : ما از این حملات رنج برده‌ایم و با قربانیان این جنایات همدردی می‌کنیم. همچنین به گزارش مهر عمرو موسی دبیرکل اتحادیه عرب که از روز پنجشنبه سفر دوره‌ای خود را به کشورهای ایران، اسپانیا و سوریه با هدف بررسی اوضاع در سرزمین‌های اشغالی و عراق آغاز کرده در بیانیه‌ای اعلام کرد که برای شرکت در کنفرانس کشورهای همسایه عراق به تهران می‌آید و قرار است با مسئولان بلندپایه ایران دیدار و گفت‌وگو کند.
هشتمین نشست همسایگان عراق در استانبول برگزار شده بود و این بار این اجلاس به میزبانی ایران از امروز به مدت دو روز در تهران برگزار خواهد شد.

پیش از انقلاب مقایسه کرد با این تفاوت که عنصر روابط دوستانه میان ایران با آمریکا و انگلیس هنوز ایجاد نشده است. با این حال از این رو که روابط ایران و عراق به لحاظ علایق مشترک سیاسی و فرهنگی و اقتصادی همواره از کشش بالایی برخوردار بوده است و اکنون نیز به نظر می‌رسد با تثبیت دولت در عراق زمینه‌های همکاری بیش از پیش فراهم شده است، می‌توان در انتظار روابطی نزدیک و دوستانه میان دو کشور بود اما ایجاد چنین شرایطی مستلزم چند نکته است که ابتدا باید به بررسی آنها پرداخت.

■ **عامل ایدئولوژیک**

گرچه عنصر ایدئولوژیک در روابط بین الملل تقریباً پایان یافته یا دیگر بلااث شده است اما این مسئله هنوز هم می‌تواند بر روابط ایران و عراق سایه اندازد. گرچه سقوط صدام حسین در عراق به معنای سقوط ایدئولوژی خاصی در عراق نیست اما صدام به عنوان فردی ضد آمریکایی در منطقه و متمم به همکاری با گروه‌های ضد آمریکایی شناخته می‌شد اما اکنون آمریکا نزدیکترین دوست عراق است و نظام سیاسی حاکم در عراق یک نظام غیرایدئولوژیک و شبه سکولار است. در واقع نه عراق می‌تواند از یک نظام سیاسی از جنس ایران تبعیت کند، نه در ایران ظرفیت لازم برای تبعیت از یک نظام سکولار وجود دارد و این دو خصوصیت از یک نظام سکولار جداگانه است. گرچه برای دیگر قضیه وجود مشترکات دینی و فرهنگی بسیار میان ایران و عراق خود می‌توانند عاملی برای خشتی کردن این افتراق باشد. پس از گذشت ۵۰ سال این نخستین باری است که شیعیان در عراق به قدرت می‌رسند و حداقل در

ساختار دموکراتیک در اکثریت قرار می‌گیرند بنابراین این اشتراک مذهبی می‌تواند بر آن افتراق ایدئولوژیک فائق آید.

■ **عامل ارضی**

اختلافات ارضی میان ایران و عراق ریشه‌ای تاریخی و دیرینه دارد. بنابراین شرایط کنونی را می‌توان یک فرصت و یک تهدید دانست.
تهدید از این منظر که هرچه عراق به سمت ثبات و قدرت بیشتری پیش رود ادعاهای بیبشتری نسبت به اختلافات موجود خواهد داشت و این موضوع می‌تواند بار دیگر عاملی برای آسیب دوباره به روابط دو کشور باشد. اما تهدید می‌تواند فرصتی نیز باشد. فرصتی از این منظر که اکنون بهترین زمان برای رفع اختلافات ارضی و موضوعات برج‌جای مانده از دوران جنگ است. اگر ایران بتواند در این شرایط که شرایطی باثبات برای عراق به شمار می‌رود مشکلات ارضی خود را طی قرارداد‌های نامحدود حل و فصل کند و شرایط نه جنگ و نه صلح را به شرایط صلح پایدار تبدیل سازد پشرفت بزرگی در روابط میان دو کشور همسایه صورت گرفته و همچنین فرصت جدیدی برای منطقه ایجاد شده است.

■ **عامل اقتصادی**

عامل اقتصادی معمولاً مهمترین ابزار ایران برای گسترش روابط خویش با همسایگان خود بوده است. عاملی که تاکنون توانسته بر افتراقات ایدئولوژیک و ارضی غلبه کرده و روابط نزدیکی را با همسایگان برقرار سازد. ایران به لحاظ اقتصادی همچنان از کشورهای توانمند و با استعداد منطقه است و همین باعث ایجاد جاذبه برای همسایگان شده است. از این رو به نظر می‌رسد ایران تمام امکانات و فرصت‌های خویش را بر روی توسعه مناسبات اقتصادی با

همسایه غربی خود متمرکز کرده است. ایران از یک سو به بازار بکر عراق نیاز دارد و این بازار را فرصت مناسبی برای توسعه مازاد تولیدات خود به ویژه در حوزه صنایع مادر می‌داند. از سوی دیگر ایران علاقه زیادی به سرمایه‌گذاری در زیربناهای اقتصادی در عراق دارد. این سرمایه‌گذاری با چند هدف صورت می‌گیرد. یکی از اهداف رقابت با کشورهای غربی ذی نفوذ در عراق است. هدف دیگر نیز می‌تواند افزایش حضور و نفوذ ایران در عراق با بهره‌برداری از عنصر سرمایه‌گذاری باشد. ارائه خدمات در زمینه ارسال کالاهای اساسی نظیر برق، حمل و نقل و ارائه آموزش‌های لازم به نظام

وزیرخارجهعراقعبدولیدرزینخارجه عراق استقبال کرد-عکس:فرانسیس برناردینو/اسپا

خدمات رسانی در عراق از جمله اقداماتی است که در دستور کار ایران قرار دارد و به سهم خود نقش موثری در ایجاد وابستگی متقابل میان ایران و عراق خواهد داشت.

از سوی دیگر عراق نیز در زمینه‌های مختلفی می‌تواند منافع‌های برای ایران تعریف کند. گرچه جاذبه‌های اقتصادی عراق برای ایران چندان شناخته شده نیست. سفر مقامات ایرانی به عراق می‌تواند منافع مهمی را برای ایران تأمین کند. این سفرها در صورتی که اهداف اقتصادی خود را تأمین کند می‌تواند به تأمین برخی منافع سیاسی ایران نیز بینجامد. منافع که ایران می‌تواند در بدون قید و شرط آموادی دارد.

دیدار سفیر ایران با رئیس مجلس اندونزی

ایرنا : سفیر جمهوری اسلامی ایران در دیدار با «کارتا ساسمیتا» رئیس مجلس نمایندگان مناطق اندونزی تأکید کرد که استفاده از انرژی صلح آمیز هسته‌ای حق همه ملت‌ها است. «بهروز کمالوندی» در این دیدار با ارائه توضیحاتی درخصوص تحولات هسته‌ای ایران و بسته پیشنهادی غرب تأکید کرد که تهران برای ادامه مذاکرات بدون قید و شرط آمادگی دارد.

پارس خزر

روزمادر مبارک

			
			
			

پارس خزر

فرشگاه و نمایشگاه مرکزی، تهران-خیابان شهید فرنی- نرسیده به خیابان سفید- جنب بانک مسکن
تلفن: ۸۸۳۱۶۹۹۷-۸۸۳۱۵۲۴۱
کرج- میدان هفت تیر- جنب ورودی بازار بزرگ کیش- تلفن: ۲۴۴۷۷۴-۲۶۱-۴۴۹۰۵۶۸۳-۴۴۹۰۳۳۱۳-۴۴۹۰۵۸۳۶